

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Ištvánkové a soudkyň JUDr. Miluše Farské a Mgr. Alice Žáčkové ve věci

nezletilého: **M. F.**, narozený xxx
zastoupený kolizní opatrovnící Městskou částí Praha 2
sídlem náměstí Míru 600/20, Praha 2

syna rodičů: **K. F.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Petrou Langerovou, Ph.D.
sídlem Schweitzerova 116/28, Olomouc

N. K. M., narozený xxx
bytem Xxx, xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Janou Sedláčkovou
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2

o úpravě poměrů, styku a určení místa obvyklého bydliště nezletilého

k odvolání matky i otce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. června 2019, č.j. 16 Nc 1/2018-606

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o výchově **mění** tak, že nezletilý M. F., narozený xxx se svěřuje do výchovy matce.

- II. Otec je oprávněn se s nezletilým M. stýkat vždy v každém kalendářním měsíci počínaje první nedělí od 9 hod. do následující neděle 17 hod.
- III. Otec je oprávněn stýkat se s nezletilým o vánočních svátcích v lichém roce od 25.12. od 10 hod. do 26.12. do 16 hod. a v sudém kalendářním roce od 24.12. od 10 hod. do 25.12. do 16 hod.
- IV. Otec si syna převezme v bydlišti matky a matka si syna po ukončení styku vyzvedne v bydlišti otce. Matka je povinna nezletilého ke styku řádně připravit.
- V. Ve výroku o výživném se rozsudek soudu I.stupně mění tak, že otec je povinen platit výživné pro nezletilého M. s účinností od 1.1.2018 ve výši 12.000 Kč měsíčně, a to k rukám matky, vždy do každého 15.dne v měsíci předem.
- VI. Ve výroku o nedoplatku na výživném se mění tak, že výše nedoplatku za období od 1.1.2018 do 30.11.2019 činí 170.000 Kč a otec je povinen jej zaplatit k rukám matky do 3 měsíců od právní moci rozsudku.
- VII. Ve výroku o obvyklém bydlišti nezletilého M. se rozsudek mění tak, že se určuje Spolková republika Německo, xxx.
- VIII. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně shora označeným rozsudkem rozhodl k návrhu otce tak, že nezletilý M. se svěřuje do střídavé péče obou rodičů, a to tak, že v péči otce bude nezletilý v každém sudém týdnu v kalendářním roce od čtvrtka 18 hod. do neděle 18 hod. a v každém lichém týdnu v kalendářním roce od středy 18 hod. do pátku 18 hod. a v péči matky bude nezletilý vždy od neděle v sudém týdnu od 18 hod. do následující středy v lichém týdnu do 18 hod. a od pátku v tomtéž lichém týdnu od 18 hod. do následujícího čtvrtka v sudém týdnu do 18 hod., to vše s výjimkou vánočních svátků (I.) Současně upravil styk rodičů s nezletilým M. tak, že ten bude v každém lichém kalendářním roce v péči matky od 24.12. od 10 hod. do 25.12. do 10 hod. a v péči otce od 25.12. od 10 hod. do 26.12. do 10 hod. a v každém sudém kalendářním roce v péči otce od 24.12. od 10 hod. do 25.12. do 10 hod. Stanovil, že matka vždy nezletilého od otce vyzvedne a otci zpět předá v místě bydliště otce. Výrokem II. rozhodl, že otec je povinen platit výživné pro nezletilého s účinností od 1.1.2018 ve výši 15.000 Kč měsíčně a s účinností od právní moci rozsudku ve výši 10.000 Kč měsíčně, do každého 15. dne v měsíci předem, k rukám matky nezletilého. Dluh otce od 1.1.2018 do 30.6.2019 vyčíslil ve výši 234.500 Kč s tím, že otec je jej povinen uhradit k rukám matky do tří měsíců od právní moci rozsudku. Výrokem III. stanovil matce výživné ve výši 700 Kč měsíčně se splatností od právní moci rozsudku vždy do 15. dne v měsíci předem. Výrokem IV. určil, že místem obvyklého bydliště nezletilého M. je Česká republika, hlavní město Praha. O nákladech řízení rozhodl výrokem V. tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.
2. Takto rozhodl o návrhu otce, jímž se domáhal úpravy poměrů k nezletilému M., nar. xxx. Navrhl svěřeni nezletilého do střídavé péče obou rodičů se stanovením výživného dle úvahy soudu. Současně se domáhal určení, že místem obvyklého bydliště nezletilého M. je ČR, Praha. Uvedl, že rodiče nezletilého nejsou manželé a žili spolu ve společné domácnosti na adrese xxx, Xxx, kde společně vychovávali nezletilého od doby jeho narození do listopadu 2017, kdy matka odjela spolu s nezletilým přes nesouhlas otce do Německa. Po provedeném dokazování otec navrhl, aby byl nezletilý M. svěřen do střídavé péče obou rodičů, kdy v péči otce bude každý sudý týden v kalendářním měsíci od pondělí od 8.00 hodin do pondělí následujícího týdne do 8.00 hodin a

v péči matky bude nezletilý každý lichý týden v kalendářním měsíci od pondělí od 8.00 hodin do následujícího pondělí do 8.00 hodin s tím, že k předání nezletilého bude docházet vždy v místě bydliště otce. Jako další alternativu otec navrhl svěření nezletilého M. do jeho výlučné péče s tím, že by byl povinen umožnit matce styk s nezletilým každý lichý týden od čtvrtka (po konci školky/školy nebo od 15.00 hodin) do neděle do 18.00 hodin a dále každý sudý týden od úterý (po konci školky/školy nebo od 15.00 hodin) do pátku ráno (do začátku školky/školy nebo 9.00 hodin); během letních a vánočních prázdnin otec navrhl rovnoměrné rozdělení – tj. dva týdny v červenci a dva týdny v srpnu v péči matky s tím, že k předání nezletilého bude docházet vždy v místě bydliště otce.

3. Matka s návrhem otce na úpravu poměrů nezletilého M. nesouhlasila. Žádala syna svěřit do své výchovy s tím, že je na ní fixován. Zpochybnila možnosti otce se o M. řádně postarat s ohledem na jeho pracovní vytížení. Žádala, aby místem bydliště nezletilého byl německý xxx, kde má byt, práci a zázemí rodičů a přátel. Uvedla, že ona, otec i syn hovoří pouze německy a v ČR nemá zaměstnání. Žije z podpory zasílané ze SRN a z podpory rodičů a přátel. Dle matky je pro ni nemožné sehnat si v Praze práci jako xxx. Navrhla úpravu styku s otcem vždy po dobu sedmi dnů v každém měsíci, a to tak, že styk započne v každém prvním kalendářním týdnu v měsíci od neděle od 9.00 hodin do neděle po uplynutí sedmi dnů do 15.00 hodin, kdy otec by převzal nezletilého M. od matky v neděli v Praze a syna by po uplynutí sedmi dnů vrátil v uvedených 15.00 hodin v xxx ve Spolkové republice Německo. Navrhla stanovit výživné otci 20.000 Kč měsíčně.
4. Opatrovník nezletilého navrhl určit místem obvyklého bydliště nezletilého město Praha, Českou republiku. Dále opatrovník navrhl svěřit nezletilého M. do střídavé péče rodičů s tím, že matka je povinna přispívat na výživu nezletilého částkou 3 000 Kč měsíčně a otec je povinen platit na výživu nezletilého částku 12 000 Kč měsíčně.
5. Zatímní úprava byla v průběhu řízení provedena předběžnými opatřeními, a to styk usnesením ze dne 15.10.2018 č.j. 16 Nc 1/2018-113, kdy nezletilý byl zatímně svěřen do výchovy matce a otci upraven styk od středy 17 hod. do čt. 17 hodina a v sudém týdnu ze soboty na neděli od 9 h do ne 17 hod. (právní moc 24.10.2018). Pokud jde o výživné, to bylo zatímně upraveno usnesením ze dne 27.2.2019 č.j. 16 Nc 1/2018-317, kdy bylo otci stanoveno zatímní výživné 7.000 Kč měsíčně.
6. Za situace, kdy oba rodiče i nezletilý M. jsou státními příslušníky Spolkové republiky Německo, tedy občany Evropské unie a otec i nezletilý jsou rovněž státními příslušníky Spojených států amerických, zabýval se soud nejdříve tím, zda je dána pravomoc a příslušnost Obvodního soudu pro Prahu 2. Dospěl k závěru, že jeho příslušnost vychází z článku 8 odstavec 1 Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 – Brusel II bis, podle kterého soudy členského státu jsou příslušné ve věci rodičovské zodpovědnosti k dítěti, které má v době podání žaloby obvyklé bydliště na území tohoto členského státu. Faktické bydliště nezletilého M. bylo v době podání návrhu v České republice, na xxx. Ve věcech vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství a podobně, se přednostně před zákonem o mezinárodním právu soukromém uplatní Nařízení o výživném – Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. 12. 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a spolupráci ve věcech vyživovacích povinností. Podle článku 3 Nařízení o výživném je příslušný ve věcech vyživovacích povinností v členských státech soud místa, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu. Pokud jde o rozhodné právo, pro posouzení a rozhodnutí o návrhu ve věci péče o nezletilého a určení místa obvyklého bydliště dítěte je takovýmto rozhodným právem právo české, a to v souladu s článkem 15 odstavec 1 Úmluvy o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, vyhlášené pod číslem 141/2001 Sb. m. s., dle kterého při výkonu pravomoci podle ustanovení Kapitoly II. použijí orgány smluvních států své vlastní právo. Pokud jde o otázku rozhodného práva pro stanovení vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti, dle článku 15 Nařízení o výživném, právo rozhodné pro otázky vyživovacích

povinností se v členských státech, které jsou vázány Haagským protokolem ze dne 23. 11. 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, určuje v souladu s uvedeným protokolem. Podle článku 3 bod 1. Haagského protokolu o výživném se vyživovací povinnosti řídí právem státu, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nestanoví-li tento protokol jinak. Z uvedeného vyplývá, že jak pro otázky rodičovské odpovědnosti, tak i pro stanovení výživného je dána pravomoc zdejšího soudu a rozhodným právem je právo české.

7. Provedeným dokazováním vzal soud za prokázané, že rodiče nezletilého M. nejsou manželé, všichni tři (i s nezletilým) jsou státními občany Spolkové republiky Německo, přičemž otec a nezletilý M. jsou rovněž občany Spojených států amerických. Rodiče žili do prosince roku 2017 ve společné domácnosti v bytě na xxx, v České republice, když nezletilý M. se v České republice rovněž narodil. Matka na začátku roku 2018 protiprávně přemístila nezletilého M. do Spolkové republiky Německo. Do České republiky se s nezletilým zpět navrátila až v říjnu roku 2018, a to v souvislosti s rozhodnutím Okresního soudu v Düsseldorfu ze dne 21. 6. 2018 258 F 56/2018 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího soudu Düsseldorf ze dne 25. 9. 2018. Mezi rodiči není shoda o způsobu úpravy péče o nezletilého, o výživné ani o určení místa obvyklého bydliště nezletilého. Otec primárně požaduje svěřeni nezletilého M. do střídavé péče obou rodičů, případně alternativně navrhuje svoji výlučnou péči za současného stanovení styku matky s nezletilým. Otec rovněž požaduje, aby místem obvyklého bydliště nezletilého M. byla určena Česká republika, hlavní město Praha. Matka naopak požaduje svěřeni syna do své výlučné péče a stanovení výživného otci v částce 20 000 Kč měsíčně s účinností od 1.1. 2018. Současně matka navrhla upravit styk otce s nezletilým. Jako obvyklé bydliště nezletilého matka navrhla určit Spolkovou republiku Německo, město xxx. Matka i otec mají vyživovací povinnost pouze k nezletilému M. Oba rodiče jsou z hlediska rodinného stavu svobodní. Otec pracuje v Praze v zaměstnaneckém poměru od srpna, roku 2013 na pozici xxx pracovníka, když aktuálně má prodlouženo působení v xxx (společném pracovišti xxx xxx a xxx) do 31. 8. 2020. Otec má příjmy jak z těchto pracovních poměrů, tak ze samostatné činnosti, z nájmu a z kapitálového majetku. Daňové příznání otce neměl soud I.stupně v době svého rozhodování k dispozici. Pokud jde o příjmy otce v roce 2018, tyto jenom při součtu výdělku otce v xxx (tj. průměrný čistý měsíční příjem ve výši 64 103,50 Kč), příjmu na pracovišti xxx (tj. průměrný čistý měsíční příjem ve výši 29 725,17 Kč) a připočtení stipendia ve výši 25 000 USD za rok (tj. 46 729 Kč měsíčně při kurzu ČNB 1 USD = 22,43 Kč k datu rozhodování soudu v této věci) představují minimálně čistý měsíční příjem ve výši 140 557 Kč v roce 2018. V roce 2019 otec zatím vykázal čistý měsíční příjem u zaměstnavatele xxx ve výši 15 835 Kč, čistý měsíční příjem u zaměstnavatele xxx ve výši 26 037 Kč plus k tomu průměrné měsíční stipendium ve výši 46 729 Kč. Stejně jako v roce 2017 pak lze i v následujících letech u otce předpokládat další příjmy z jeho shora uvedených pracovních a podnikatelských aktivit. V letošním roce otec navíc fakticky nevynakládá žádné výdaje na bydlení (na nájem), neboť bydlí v bytě, který se stal vlastnictvím jeho matky.
8. Matka je dosud s nezletilým M. na mateřské dovolené a v souvislosti s narozením syna pobírá od listopadu 2015 do současné doby dávku ve výši 194 EUR měsíčně (tj. 4 945 Kč při kurzu České národní banky 25,49 Kč za 1 EUR k datu rozhodování soudu v této věci). Matka je dle svých slov finančně podporována svojí rodinou a přáteli. Dále byla v měsících září a říjnu a části měsíce srpna 2018 zaměstnána v Německu na částečný úvazek, kde byla schopna dosahovat příjmu ve výši okolo 1 500 EUR čistého měsíčně za uvedené období. Finanční poměry matce dovolují vynakládat výdaje na byt v Praze ve výši 15 000 Kč měsíčně, přičemž matka si dále (dle vlastních slov) drží další podnájem v Německu. Matka si úmyslně v České republice žádné zaměstnání a pracovní uplatnění nehledá, byť ovládá německý a anglický jazyk a ve své domovské zemi si našla zaměstnání na pozici xxx. Nezletilému M. budou v srpnu tohoto roku xxx roky. Nezletilý je zdravý a má běžné potřeby dítěte svého věku. V České republice nezletilý dosud předškolní zařízení nenavštěvuje, neboť matka vynakládá snahu, aby nezletilý neměl zde v České republice větší zázemí, když se v této souvislosti obává problémů s návratem nezletilého do Německa, s nímž

Shodu s pravopisem potvrzuje Prchalová.

zcela jednoznačně počítá. Otec nejprve o nezletilého pečoval v rozsahu zdejším soudem nařízeného předběžného opatření ze dne 15. 10. 2018, tedy každý kalendářní týden v roce od středy od 17.00 hodin do čtvrtka do 17.00 hodin a každou sudou sobotu v kalendářním roce od 9.00 hodin do neděle do 17.00 hodin, přičemž od poloviny února roku 2019 se rodiče za pomoci mediace dohodli na rozšíření kontaktu otce s nezletilým tak, že otec o syna pečuje v každém kalendářním týdnu v roce od středy od 17.00 hodin do čtvrtka do 17.00 hodin a v každém sudém týdnu v kalendářním roce od pátku odpoledne do neděle do 17.00 hodin. Ani jeden z rodičů nemá výhrady k péči o nezletilého M. ve vztahu k rodiči druhému. Oba rodiče mají o výchovu svého syna zájem. Jak na straně matky, tak i na straně otce jsou vytvořeny podmínky pro střídavou péči o nezletilého. Otec v tomto směru dojednal se svým zaměstnavatelem snížení xxx xxx při zachování stávajícího platu a přizpůsobení výkonu práce péči o syna.

9. Soud po provedeném dokazování věc právně posoudil dle § 877, 907, 908, 913 a 915 o.z. a rozhodl tak, že svěřil nezletilého M. do střídavé – asymetrické péče obou rodičů v rozsahu devíti dnů pro matku a pěti dnů pro otce v rámci čtrnáctidenního cyklu, za současného spravedlivého rozdělení vánočních svátků mezi oba rodiče, s tím, že takovéto rozhodnutí odůvodňuje zájem nezletilého. Soudem stanovený rozsah péče otce o nezletilého volně navazuje na bezproblémovou a postupně se rozšiřující péči otce o nezletilého M.. Soud má zato, že stanovená střídavá péče – byť asymetrická, umožní rovnoprávné postavení obou rodičů (tedy i otce), jakožto vychovatelů nezletilého i posílení jejich vzájemného respektu ve vztahu k sobě navzájem. Účinnost úpravy poměrů nezletilého soud stanovil od data 1. 1. 2018, kdy bylo ukončeno společné soužití rodičů s nezletilým, když došlo k protiprávnímu přemístění nezletilého M. matkou z Prahy do Spolkové republiky Německo. Od 1. 1. 2018, kdy o nezletilého M. převážně pečovala matka, soud stanovil otcí výživné ve výši 15 000 Kč měsíčně, což představuje 11 % ze soudem zjištěných příjmů otce v roce 2018. S účinností od právní moci tohoto rozsudku, kdy nezletilý M. již bude v asymetrické střídavé péči obou rodičů, bude otec v rámci péče o nezletilého, posuzované za jeden měsíc, o syna pečovat přibližně z jedné třetiny celkové doby a matka ze dvou třetin celkové doby. Soud tak pro toto další období stanovil otcí výživné ve výši dvou třetin z celkové stanovené částky 15 000 Kč, tedy výživné ve výši 10 000 Kč měsíčně. Matce pak soud stanovil od právní moci tohoto rozsudku za existence asymetrické střídavé péče obou rodičů výživné ve výši 700 Kč měsíčně – tedy ve výši jedné třetiny z celkové uvažované částky výživného 2 100 Kč měsíčně. Soud při stanovení výživného vyšel z předpokladu, že matka měsíčně disponuje minimálně s částkou 20 000 Kč (s ohledem na výdaje vynakládané v České republice na bydlení plus připočtení nezbytných výdajů na živobytí), přičemž 2 100 Kč měsíčně na výživném odpovídá přibližně 11 % z předpokládaných příjmů matky. Z toho je jedna třetina představována částkou 700 Kč měsíčně.
10. Jelikož výživné bylo otcí stanoveno zpětně, vznikl otcí dluh na výživném za dobu od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2019, celkovou částkou 234 500. Soud započel platby na výživném ve výši 4 500 Kč, 3 000 Kč a dále čtyřikrát výživné ve výši 7 000 Kč. S ohledem na celkové majetkové poměry otce, výši dluhu i zájem nezletilého na co nejrychlejší úhradě dlužného výživného soud uložil otcí povinnost vzniklý dluh uhradit k rukám matky nezletilého do tří měsíců od právní moci tohoto rozsudku.
11. Proti rozsudku podali oba rodiče rozsáhlá odvolání.
12. Otec brojil proti výrokům I., II. a III. rozsudku. Zpochybnil asymetrický model střídavé výchovy s tím, že není v zájmu nezletilého. Představuje zásah do biologického pouta otce a syna. Soud nevzal v úvahu, předchozí protiprávní jednání matky, která syna odvezla do Německa a několik měsíců ho tam zadržovala. Nápravu tak musel sjednat až soud v Düsseldorfu. Připomněl, že si upravil svoji pracovní činnost tak, aby se mohl synovi M. maximálně věnovat. Nesprávným shledal i výrok o výživném, když zásadně nesouhlasí s tím, aby platil výživné za dobu, kdy byl nezletilý matkou unesen do SRN. Soud tak nevzal v úvahu jeho náklady s únosem spojené, kdy musel pravidelně cestovat do xxx. Stanovené výživné dle jeho názoru neodpovídá majetkovým poměrům

otce. Zdůraznil, že je třeba posuzovat životní úroveň rodičů. Pokud jde o matku, ta si dlouhodobě odmítá najít zaměstnání, proto by měl být vzat v úvahu její potencionální příjem. V této souvislosti vyjmenoval konkrétní možnosti pracovního uplatnění matky jako xxx xxx. Kromě toho sdělil, že matka žije ve společné domácnosti s partnerem italské národnosti, který se zcela zřejmě podílí na uspokojování potřeb rodiny. Otec se nebrání platbám výživného pro nezletilého, ale odmítá takto financovat potřeby matky, která nemá v úmyslu pracovat. Navrhl změnu rozsudku s tím, že nezletilý bude svěřen do střídavé výchovy rodičů s rovnoměrným střídáním po týdnu a rovnoměrným střídavým rozdělením péče o vánočních svátcích. Navrhl otcí stanovit výživné 5.000 Kč měsíčně od právní moci rozsudku s tím, že dluh na výživném nevznikl a požadoval stanovit matce výživné ve stejné výši.

13. Matka své odvolání směřovala do výroků I., II., III. a IV. Pokud jde o výchovu, navrhla rozsudek změnit tak, že nezletilý bude svěřen do její výchovy a otcí upraven styk v každém prvním týdnu v měsíci od neděle 9 hod. do další neděle 15 hod. s tím, že otec nezletilého převezme od matky v Praze a odevzdá ho matce v xxx. Uvedla, že během soužití s otcem byla psychicky týrána a nyní je nucena se synem žít v ČR, kde nemají žádné kořeny, nemluví česky a není zde schopna si zabezpečit odpovídající práci. Celá situace jí brání být se svým otcem, který podstupuje v SRN léčbu xxx xxx. Soud dle jejího názoru špatně zhodnotil péči otce bez závad, když skutečnost je taková, že otec v době, kdy má syna u sebe, pracuje a péči o něho zajišťuje zpravidla jeho matka či jiná osoba. Pokud jde o výživné, s jeho výší nesouhlasí. Výživné otcí by mělo být stanoveno ve výši 60.000 Kč měsíčně s přihlédnutím na jeho prokázané příjmy. Pokud jde o určení bydliště syna M., není v jeho zájmu, aby vyrůstal v zemi s odlišnou kulturou, kde nemá kořeny, rodinu ani kamarády a jejíž řeči nerozumí. Zopakovala, že nezletilý je Němec hovořící německy. Žádala, aby jako bydliště nezletilého byl určen německý xxx.
14. Kolizní opatrovnice ve svém vyjádření k oběma odvoláním uvedla, že souhlasí s napadeným rozsudkem. Dle jejího názoru byla správně určena Praha jako bydliště nezletilého. Zdůraznila, že požadavky na výživné ani jednoho z rodičů neodpovídají výši jejich příjmů.
15. Matka i otec ve svých vyjádřeních k odvoláním protistrany argumentovali podrobně stejně jako v odvoláních.
16. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I.stupně z podnětu podaných odvolání včetně řízení, jež předcházelo jeho vydání (§ 212 a 212a o.s.ř.), postupem dle § 214 odst. 1 o.s.ř., a bez dalšího dokazování dospěl k závěru, že odvolání matky je důvodné, zatímco odvolání otce nikoliv.
17. Odůvodnění rozsudku je zpracováno pečlivě a velmi podrobně. Soud I. stupně správně posoudil svoji pravomoc i příslušnost a rozhodné právo. Vycházel z jím zjištěných skutečností, k nimž provedl rozsáhlé dokazování. Na věc aplikoval správně občanský zákoník ve znění účinném od 1.1.2014. Odvolací soud však nesdílí jeho závěry, k nimž na základě provedeného dokazování dospěl.
18. Dle § 907 o.z. soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo střídavé péče, nebo do společné péče. Při rozhodování o svěřeni do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným a i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Soud rovněž dbá na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi.

19. Pokud jde o výchovu nezletilého, již Ústavní soud ve své nálezové judikatuře připomněl, že kritériem pro svěřeni dítěte do střídavé výchovy není přání konkrétního rodiče, ale především zájem dítěte dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, který musí být při rozhodování soudů prioritním hlediskem. Soud při svém rozhodování tak musí posoudit každý případ individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a specifikům každého projednávaného případu. Musí se snažit nalézt řešení, které nebude omezovat právo rodiče zaručené čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Při posuzování nejlepšího zájmu dítěte nelze postupovat podle předem daného schématu a střídavou péčí paušálně využívat jako formu „spravedlivého“ rozdělení péče o dítě mezi oba rodiče. Je naopak třeba brát ohled na citovou orientaci dítěte i hodnotu danou stálostí výchovného prostředí a na možnost zachování a rozvíjení jeho citových vazeb k blízkým osobám v širším okolí, k jeho přátelům a zájmům (viz např. usnesení ÚS ČR sp.zn. IV.ÚS 582/15, IV.ÚS 106/15, nález sp.zn. I.ÚS 1554/14).
20. V projednávané věci jde o nikoliv běžný rodinný model. Oba rodiče i nezletilý M. jsou Němci s tím, že nezletilý i otec mají ještě americké občanství. Nezletilý je nízkého věku, v současné době v péči matky, kdy otec se se synem pravidelně stýká. Všichni žijí v ČR především z důvodu, že otec zde má dlouhodobé zaměstnání a nechce se do SRN vrátit. Nezletilý se zde narodil. Matka se na druhou stranu netají tím, že v ČR žít nechce, že se chce vrátit do vlasti, kde má práci, byt, rodinu a přátele. O tento návrat se již pokusila koncem roku 2017, když odcestovala i se synem a byla podrobena návratovému řízení pro únos dítěte. V ČR zpět je na základě rozsudků soudů v Düsseldorfu. Vzdálenost mezi Prahou xxx v SRN je téměř xxx. Rozhodně nemůže být v nejlepší zájmu dítěte, aby tak malé dítě bylo po týdnu „střídáno“ a převáženo od jednoho rodiče ke druhému. Taková úprava by nezletilému M. přinesla ztrátu dosavadního zázemí a nestálost výchovného prostředí. V péči matky nebylo shledáno závad, a proto odvolací soud s přihlédnutím k okolnostem projednávané věci rozhodl o svěřeni nezletilého do výchovy matce a tímto způsobem změnil výrok o výchově nezletilého dle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř.
21. Dle § 888 o.z. dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, má právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže; soud může také určit podmínky styku, zejména místo, kde k němu má dojít, jakož i určit osoby, které se smejí, případně nesmejí styku zúčastnit. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.
22. V návaznosti na citované zákonné ustanovení odvolací soud současně s výrokem o výchově nezletilého upravil i jeho styk s otcem, neboť v řízení bylo prokázáno, že i otec je způsobilý řádně o syna pečovat, kdy si v ČR vytvořil bytové podmínky a přizpůsobil pracovní nasazení. Styk byl otcovi upraven 7 dnů v měsíci jednorázově s tím, že s přihlédnutím ke vzdálenosti bydliště otce a následného bydliště matky v SRN upravil i předání i vyzvedávání nezletilého oběma rodiči. Matce uložil povinnost řádně syna ke styku s otcem připravit. Současně samostatným výrokem upravil i styk otce s nezletilým M. během vánoc. V tomto směru opět změnil napadený rozsudek dle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř.
23. Dle § 911 o.z. výživné lze přiznat, jestliže oprávněný není schopen sám se živit.
24. Dle § 913 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

25. Dle § 915 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
26. Dle § 921 o.z. výživné se plní v pravidelných dávkách a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak.
27. Dle § 922 odst. 1 o.z. výživné pro děti lze přiznat i za dobu nejdéle tří let zpět ode dne zahájení soudního řízení.
28. Za situace, kdy odvolací soud změnil výrok o výchově nezletilého, bylo třeba změnit v souladu s § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. i výrok o výživném, a to tak, že povinnost platit pro syna výživné uložil otci.
29. Zákonodárce nestanoví striktní způsob výpočtu výživného. Soudy při svém rozhodování musí uvážit nejen všechna zákonem uvedená kritéria, ale i smysl a účel výživného. Odvolací soud tak veden výchozí úvahou, aby nastala rodinná situace dítě finančně zasáhla v co nejmenší míře a aby byly zajištěny jeho odůvodněné potřeby v míře odpovídající majetkovým poměrům otce, stanovil výživné v částce 12.000 Kč měsíčně. Tato částka se jeví jako přiměřená poměrům otce i výdělkovým schopnostem a možnostem matky nezletilého, ale i věku a potřebám nezletilého. Matka, i když v ČR nepracuje, musí mít příjmy minimálně okolo 25.000 Kč, a to s ohledem na pravidelné výdaje, které potvrdila. Otec pobírá příjem ze dvou xxx pracovišť a měsíčně stipendium z USA. Pokud soud vezme v úvahu jen tyto příjmy bez podnikatelských aktivit otce, bylo prokázáno, že dosahují měsíčně i v roce 2019 více jak 100.000 Kč. V tomto směru vyšel odvolací soud ze skutečnosti, že jedním z nejdůležitějších oprávnění a současně povinností rodičů ve vztahu k dítěti je bezesporu zabezpečení jeho výchovy v nejširším slova smyslu. Je to právě rodič, kdo rozhoduje o nastavení určité životní úrovně a způsobu jeho života. Pojem životní úrovně lze vymezit jako určitý stupeň uspokojování životních, tj. hmotných i duchovních potřeb subjektu, v úzkém vztahu k dalším faktorům. Životní úroveň rodičů tak souvisí úzce i s jejich celkovými majetkovými poměry. Dítě má právo podílet se na životní úrovni rodičů, a proto je třeba v případě soudem stanoveného výživného zkoumat nejen životní úroveň povinného rodiče, ale i životní úroveň druhého rodiče (nálezný ÚS ČR sp.zn. IV.ÚS 650/15).
30. Se změnou výroku o výživném souvisí i změna výroku o nedoplatku na výživném. Odvolací soud zohlednil otcem dosud zaplacené částky a při výpočtu vzal v úvahu, že i po rozsudku soudu I.stupně otec hradil výživné stanovené původně předběžným opatřením ve výši 7.000 Kč měsíčně. Nedoplatek stanovil s přihlédnutím k datu rozhodování za období od 1.1.2018 do 30.11.2019 ve výši 170.000 Kč. S přihlédnutím k výši této částky i k tomu, že výživné má sloužit okamžitým potřebám nezletilého, stanovil odvolací soud lhůtu k zaplacení nedoplatku jednorázově, ale s delší dobou splatnosti, tj. do tří měsíců od právní moci rozsudku.
31. Pokud jde o námitku otce, že nechce platit výživné za období, kdy došlo k únosu syna matkou do SRN, tj. od roku 2018, jeho námitku odvolací soud posoudil jako nedůvodnou. Byť matka v rozporu se zákonem nezletilého na určitou dobu odvezla bez souhlasu otce do SRN a do ČR se později vrátila až po zásahu soudu v Düsseldorfu v návratovém řízení, potřeba výživného pro nezletilého syna účastníků trvala. I po tuto dobu ho bylo třeba živit, šatit a poskytovat mu základní potřeby.
32. Dle § 877 o.z. nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče, to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče. Za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.
33. V projednávané věci bylo třeba rozhodnout o bydlišti nezletilého jako významné záležitosti, na níž se rodiče nemohou shodnout. Každý z rodičů požaduje určit bydliště nezletilého v jiném státě,

otec v ČR v Praze, kde žije a pracuje, matka v SRN v xxx, kde má byt, zaměstnání, rodinu a přátele. Obecně lze říci, že v případech, kdy rodiče spolu nežijí v jednom bydlišti, má dítě bydliště tam, kde se rodiče dohodli, popř. tam, kde má bydliště rodič, kterému bylo dítě svěřeno do péče. Jak již bylo shora řečeno, matka v ČR žít nechce, setrvává zde s ohledem na rozhodnutí soudu v Düsseldorfu vydaným v souvislosti s návratovým řízením. Je pravdou, že zde v Praze žili původně s otcem nezletilého ve společné domácnosti a nezletilý se zde narodil. Za situace, kdy se však jejich vztah rozpadl a rodiče spolu nadále nežijí, lze úmysl matky nezletilého změnit bydliště a vrátit se zpět do své rodné země, považovat za přirozené právo dospělého člověka. V žádném případě nelze matku jako pečujícího rodiče v současném bydlišti v Praze plošně „zablokovat“ napořád, resp. do 18 let věku dítěte (viz usnesení ÚS ČR sp.zn. III.ÚS 188/18). Oba rodiče i nezletilý jsou německé národnosti a občany SRN. Pro nezletilého by setrvání v ČR, resp. určení bydliště v ČR znamenalo omezení či ztrátu vztahů s širší rodinou matky, se svými německými vrstevníky, přišel by o svůj primární jazyk a kulturu a ocitl by se v pro něho neznámé zemi v nesrozumitelném prostředí, kde se hovoří cizím jazykem, jemuž nerozumí.

34. S přihlédnutím k uvedeným skutečnostem a k tomu, že nezletilý byl svěřen do výchovy matce, změnil odvolací soud i výrok o určení bydliště nezletilého s odkazem na § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř., a to tak, jak je uvedeno ve výroku VII. tohoto rozsudku.
35. Výrok o nákladech řízení před soudy obou stupňů byl učiněn dle § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. a § 23 z.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Praha 27. listopadu 2019

JUDr. Eva Ištvánková v. r.
předsedkyně senátu